

Regelink
Ecologie & Landschap

Ecologische quickscan

Zwijnsbergen, Elst

In het kader van de Flora- en faunawet

Colofon

Tekst, foto's en samenstelling	M.W. van den Hoorn
In opdracht van	Buro voor Bouwkunde Veenendaal
Naam opdrachtgever	De heer van Roekel
Rapportnummer	RA11110-02
Status rapport	Definitief
Datum oplevering rapport	5 mei 2011
Aantal pagina's	39
Collegiale toets	B.J.A. Backx
Wijze van citeren	Hoorn, M.W. van den, 2011. Ecologische quickscan Zwijnsbergen, Elst. In het kader van de Flora- en faunawet. Rapport RA11110-02, Regelink Ecologie & Landschap, Mheer.

Regelink
Ecologie & Landschap

Regelink Ecologie & Landschap

Papenweg 5
6261 NE Mheer
085-7737676
info@regelink.net
www.regelink.net

Lid Netwerk Groene Bureaus en Samenwerkingsverband Ecologie

Inhoudsopgave

1 Inleiding	7
1.1 Aanleiding	7
1.2 Doel	7
1.3 Leeswijzer	7
2 Flora- en faunawet	9
2.1 Verbodsbepalingen	9
2.2 Algemene maatregel van Bestuur (AmvB)	9
2.3 Gedragcodes	11
3 Ecologische Hoofdstructuur	13
4 Natura 2000/Natuurbeschermingswet 1998	15
4.1 Kernopgaven	15
4.2 Instandhoudingsdoelstellingen	15
4.3 Kernopgaven en instandhoudingsdoelstellingen Natura 2000-gebied uiterwaarden Neder-Rijn.	16
5 Werkwijze	19
6 Omschrijving plangebied	21
7 Resultaten	23
7.1 Vaatplanten	23
7.2 Zoogdieren	23
7.3 Vogels	24
7.4 Amfibieën en vissen	24
7.5 Reptielen	24
7.6 Libellen en dagvlinders	24
7.7 Overige ongewervelden	25
8 Ingreep	27
9 Toetsing aan de Flora- en faunawet	29
9.1 Vaatplanten	29
9.2 Zoogdieren	29
9.3 Vogels	30
9.4 Overige soortgroepen	30
10 Toetsing EHS en Natuurbeschermingswet 1998	31
10.1 Toetsing aan de wezenlijke kenmerken en waarden EHS	31
10.2 Toetsing Natuurbeschermingswet	31
11 Conclusies en aanbevelingen	33
11.1 Flora en faunawet.	33

11.2 EHS	33
11.3 Natura 2000-gebied Uiterwaarden Neder-Rijn	33
11.4 Samenvatting	33
12 Literatuur	35
12.1 Geraadpleegde Literatuur	35
9.2 Geraadpleegde websites	35
Bijlage 1 Foto-impressie plangebied	37
Bijlage 2 Jaarrond beschermde vogels	39

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De initiatiefnemer is voornemens om in het plangebied drie woningen te bouwen. Hiervoor is een gedeeltelijke bestemmingsplanwijziging nodig. Volgens nationale en internationale regelgeving is het verplicht vóór de ingreep onderzoek te doen naar het eventuele voorkomen van beschermde flora en fauna. Om dergelijk soortgericht veldonderzoek goed te kunnen plannen en uitvoeren is het noodzakelijk te weten welke flora en fauna (potentieel) voorkomen in het plangebied. Omdat het plangebied grenst aan de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) zal ook worden nagegaan of de ingreep een afbreuk doet aan de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS. Tevens zal worden nagegaan of de geplande ingreep een effect zal hebben op het nabijgelegen Natura 2000-gebied Uiterwaarden Neder-Rijn.

1.2 Doel

Door middel van deze quickscan worden de volgende vragen beantwoord:

- Welke, middels de Flora- en faunawet beschermde flora en fauna komen (potentieel) voor in het plangebied?
- Welke negatieve effecten kan de (potentieel) aanwezige flora en fauna ondervinden van de ingreep?
- Houdt, gelet op de mogelijke negatieve effecten, het uitvoeren van de ingreep een overtreding van de Flora- en faunawet in?
- Doet de ingreep een afbreuk aan de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS?
- Zijn er effecten te verwachten op het Natura 2000-gebied uiterwaarden Neder-Rijn?

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2, 3 en 4 worden de Flora- en faunawet, de EHS en het Natura 2000-gebied Uiterwaarden Neder-Rijn toegelicht. In hoofdstuk 5 worden werkwijze en inspanning beschreven, terwijl in hoofdstuk 6 een beschrijving van het plangebied volgt. In hoofdstuk 7 worden de resultaten van de flora- en faunainventarisatie gepresenteerd. De ingreep wordt in hoofdstuk 8 omschreven. Vervolgens zijn de mogelijke effecten van de ingreep gerelateerd aan de (potentiële) flora en fauna en getoetst aan de Flora- en faunawet (hoofdstuk 9) en de EHS en de Natuurbeschermingswet 1998 (hoofdstuk 10). In hoofdstuk 11 zijn de conclusies en aanbevelingen opgenomen. Tevens is een korte literatuurlijst opgenomen (hoofdstuk 11).

2 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet is de soortgerichte implementatie van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn en bundelt de bepalingen die voorheen in verschillende wetten waren opgenomen: Vogelwet 1936, Jachtwet, Natuurbeschermingswet (hoofdstuk V: soortenbescherming), Nuttige Dierenwet 1914 en Wet Bedreigde uitheemse dier- en plantensoorten. De Flora- en faunawet beschermt in beginsel soorten.

Activiteiten waarbij schade wordt gedaan aan beschermde dieren of planten zijn verboden, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het “nee, tenzij”-principe). Het is dan ook altijd zaak om, waar mogelijk, activiteiten uit te voeren zonder schade aan beschermde dieren en planten aan te brengen.

De wet erkent de intrinsieke waarde van in het wild levende dieren. In de wet is dan ook een zorgplicht opgenomen: iedereen moet 'voldoende zorg' in acht nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten (niet alleen de beschermde) en hun leefomgeving.

2.1 Verbodsbepalingen

De Flora- en faunawet kent, naast de zorgplicht, een aantal verbodsbepaling welke relevant zijn voor de onderhavige toetsing:

Artikel 8

Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11

Het is verboden nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

2.2 Algemene maatregel van Bestuur (AmvB)

Op 23 februari 2005 is de “AmvB art. 75” van de Flora- en faunawet in werking getreden. In dit besluit is een vrijstelling voor specifieke activiteiten en soorten geregeld. Tevens introduceert de AmvB de gedragscode.

Tabel 1

Voor soorten die zijn opgenomen in Tabel 1 geldt een algehele vrijstelling wanneer de werkzaamheden vallen onder:

- bestendig beheer en onderhoud, ook in landbouw en bosbouw;
- bestendig gebruik;
- ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Er dient een ontheffing te worden aangevraagd wanneer de werkzaamheden niet onder een van deze categorieën vallen en er een (te verwachten) negatief effect op de soorten uit Tabel 1 is. Deze aanvraag wordt door bevoegd gezag onderworpen aan een lichte toets. Daarbij wordt getoetst of de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding is, en of de activiteit een redelijk doel dient.

Tabel 2

De soorten zoals opgenomen in Tabel 2 zijn strenger beschermd. Hierbij geldt een vrijstelling mits gewerkt wordt volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Vallen de werkzaamheden niet onder de bij Tabel 1 genoemde categorieën of wordt niet gewerkt volgens een gedragscode, dan moet een ontheffing aangevraagd worden. Deze aanvraag wordt, net als voor de soorten van Tabel 1 geldt, onderworpen aan een lichte toets.

Tabel 3

De soorten uit Tabel 3 zijn de zwaarst beschermde soorten. Ook wanneer werkzaamheden vallen onder een van de bij Tabel 1 genoemde categorieën, geldt niet zonder meer een vrijstelling. Alleen bij bestendig beheer en onderhoud is een vrijstelling mogelijk wanneer gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Werkzaamheden die in een van de andere categorieën vallen en welke negatieve effecten op beschermde soorten (kunnen) hebben, zijn ontheffingsplichting. Voor het verstrekken van een ontheffing wordt deze onderworpen aan een zware toets wanneer:

- er geen andere bevredigende oplossing voor de geplande activiteit is;
- de geplande activiteit geen afbreuk doet aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;
- er sprake is van een in of bij de wet genoemd belang.

Bij soorten van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn moet tevens sprake zijn van een van de volgende door de Habitatrichtlijn erkende belangen:

- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten;
- bescherming van flora en fauna;
- openbare veiligheid.

Vogels

Met ingang van 26 augustus 2009 heeft het Ministerie van LNV (nu EL&I) een nieuw beleid ten aanzien van broedvogels ingezet. Verblijfplaatsen van broedvogels zijn door de Flora- en faunawet beschermd. De Flora- en faunawet kent hierbij geen

standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat bovendien om individuele broedgevallen.

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest. Deze eenmalig te gebruiken nesten vallen onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet in de periode dat deze daadwerkelijk gebruikt worden.

Van een beperkt aantal vogels is de nestlocatie het gehele jaar beschermd door de Flora- en faunawet (bijlage 2). Het betreft dan vogels die:

- het gehele jaar door gebruik maken van hun nestlocatie als vaste rust- en/of verblijfplaatsen;
- erg honkvast en al dan niet koloniebroeders zijn. Deze soorten keren ieder jaar naar dezelfde locaties terug. De voorwaarden waaraan de nestlocaties moeten voldoen zijn erg specifiek en vaak slechts in beperkte mate in het landschap beschikbaar;
- jaar in jaar uit van hetzelfde nest gebruik maken en zelf niet of nauwelijks in staat zijn om een eigen nest te bouwen.

Indien een jaarrond beschermd nest is aangetroffen moet altijd een omgevingscheck uitgevoerd worden. Een deskundige dient dan te onderzoeken of er voor de soort in de omgeving voldoende plekken en materiaal aanwezig zijn om zelf een vervangende locatie te vinden en een vervangend nest te maken. Indien dit niet mogelijk is, dient een vervangende nestlocatie aangeboden te worden. Wanneer dit ook niet mogelijk blijkt, dient een ontheffing aangevraagd te worden.

Ontheffing kan alleen verkregen worden op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Wettelijke belangen zijn:

- bescherming van flora en fauna;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- volksgezondheid of openbare veiligheid.

2.3 Gedragcodes

Werken volgens een gedragscode kan (soms) een vrijstelling voor soorten op Tabel 2 en Tabel 3 geven. Hiervoor dient gewerkt te worden volgens een door de minister vastgestelde gedragscode. Bij onderhavige activiteit is de gedragscode van Bouwend Nederland (ARCADIS, 2006) het meest toepasselijk.

Voor meer informatie over de toepassing van de Flora- en faunawet in relatie tot gedragscodes: zie Ministerie van EL&I (2010).

3 Ecologische Hoofdstructuur

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een aaneengesloten netwerk van gebieden met hoofdfunctie natuur dat in 1988 in een planologische kernbeslissing globaal door het Rijk werd begrensd. Provincies hebben als taak aan dit rijksbeleid uitvoering te geven. Door Provinciale Staten is de EHS nauwkeuriger begrensd.

Ingrepen binnen de EHS

Binnen de EHS geldt het 'nee, tenzij'-principe. Gemeentelijke bestemmingsplannen moeten passen binnen het provinciaal beleid. Voor de Ecologische Hoofdstructuur betekent dit dat nieuwe projecten worden getoetst volgens het 'nee, tenzij'-regime.

Een project dat de natuur 'significant' (te veel) aantast, mag niet worden toegestaan in het bestemmingsplan (Nee), tenzij:

- het een groot openbaar belang dient;
- er geen alternatieven zijn buiten de betreffende natuur.

Iedereen met plannen voor een project in of nabij de EHS is daarom verplicht te onderzoeken of er sprake is van significante aantasting. In de Uitwerking Ruimtelijk Beleid Verblijfsrecreatie binnen de EHS (vastgesteld op 17 april 2007) zijn door Gedeputeerde Staten van de Provincie Utrecht vier hoofdaspecten aangewezen die bepalen welke waarden en kenmerken binnen de EHS als wezenlijk moeten worden aangemerkt:

- de aanwezigheid van zones met bijzondere ecologische kwaliteit(bijzondere samenhang abiotische en biotische kenmerken, goed ontwikkelde systemen zoals waardevolle oude boskernen);
- gebieden die bepalend zijn voor de aaneengeslotenheid en robuustheid van de EHS;
- de aanwezigheid van bijzondere soorten;
- de aanwezigheid van essentiële verbindingen (bijvoorbeeld foerageer- en migratieroutes).

Er is al sprake van een significante aantasting van de EHS als een van deze vier hoofdaspecten significant wordt aangetast.

4 Natura 2000/Natuurbeschermingswet 1998

Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden op het grondgebied van de lidstaten van de Europese Unie. Het Natura 2000-netwerk omvat alle gebieden die door de lidstaten zijn aangewezen op grond van de Vogelrichtlijn van 1979 en de Habitatrichtlijn van 1992.

De Vogelrichtlijn bevat een lijst van 187 in Europa voorkomende vogelsoorten die bescherming behoeven. Dit betreffen zeldzame en schaarse vogelsoorten, de zogenaamde bijlage 1-soorten (artikel 4.1 Vogelrichtlijn). Daarnaast verplicht de Vogelrichtlijn tot bescherming van trekvogels (artikel 4.2 Vogelrichtlijn), maar deze worden niet met name in de richtlijn genoemd. Voor in een land voorkomende bijlage 1-soorten en door de lidstaat zelf te selecteren trekvogels dient iedere lidstaat in zijn eigen land speciale beschermingszones (beschermde gebieden) aan te wijzen. In Nederland gaat het in totaal om 97 verschillende vogelsoorten waarvoor zo beschermde gebieden zijn aangewezen.

In de Habitatrichtlijn staat de bescherming van natuurlijke en half-natuurlijke habitats centraal. In de bijlagen van de Habitatrichtlijn worden 500 plantensoorten, 200 diersoorten (geen vogels, omdat die al onder de Vogelrichtlijn vallen) en 198 habitats genoemd die in Europa voorkomen. Voor de daarvan in een lidstaat voorkomende soorten en habitats dient iedere lidstaat ook beschermde gebieden aan te wijzen. Iedere lidstaat neemt vervolgens zelf maatregelen deze gebieden en soorten in stand te houden en te beschermen.

In Nederland worden de Natura 2000-gebieden beschermd volgens de Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en faunawet. Ingrepen binnen of buiten een Natura 2000-gebied die een negatief effect hebben op de soorten en habitats waarvoor dat gebied is aangewezen zijn verboden.

Voor elk Natura 2000-gebied in Nederland zijn daartoe door Nederland zowel kernopgaven (op gebiedsniveau) als instandhoudingsdoelstellingen (op soort- en habitatniveau) opgesteld.

Er is bij de selectie van gebieden onder andere rekening gehouden met een goede geografische spreiding binnen de landschappen en over Nederland.

4.1 Kernopgaven

Met de kernopgaven wordt aangegeven wat de belangrijkste verbeteropgaven en mogelijke oplossingsrichtingen zijn om de natuurlijke waarden waarvoor een Natura 2000-gebied is aangewezen te behouden en beschermen. Aan elk Natura 2000-gebied zijn in principe vier kernopgaven toegedeeld, aan grotere of meer gevarieerde gebieden soms meer. In totaal zijn 97 kernopgaven toebedeeld aan de in ons land voorkomende Natura 2000gebieden.

4.2 Instandhoudingsdoelstellingen

De instandhoudingsdoelstellingen verwoorden de doelen die in een Natura 2000-gebied voor de daarin voorkomende soorten en habitattypen zijn gesteld teneinde

deze in stand te houden of te verbeteren. Voor de broedvogels is tevens de (gewenste) draagkracht van het gebied in termen van het (gewenste) aantal broedparen aangeven, en voor de trekvogels de draagkracht in termen van (gewenste) aantal individuen. De instandhoudingsdoelstellingen kunnen worden gezien als een praktische uitwerking van de kernopgaven.

4.3 Kernopgaven en instandhoudingsdoelstellingen Natura 2000-gebied uiterwaarden Neder-Rijn.

Voor het Natura-2000 gebied Uiterwaarden Neder-Rijn zijn de volgende kernopgaven en instandhoudingsdoelstellingen opgesteld:

Kernopgaven

Plas-dras situaties

Behoud en uitbreiding areaal van plas-dras situaties en ondiep water voor eenden, kwartelkoning A122, porseleinhoen A119 en steltlopers.

Droge graslanden

Kwaliteitsverbetering en uitbreiding van stroomdalgraslanden *H6120, glanshaver- en vossestaarthooilanden (glanshaver) H6510_A.

Droge hardhoutooibossen

Ontwikkeling droge hardhoutooibossen H91F0: groter oppervlakte en kwaliteitsverbetering.

Opmerking:

De genoemde codes zoals bijvoorbeeld A112 en H91F0 zijn door het Ministerie van EL&I aan soorten en typen toegewezen codes.

Instandhoudingsdoelstellingen

De instandhoudingsdoelstellingen staan weergegeven in Tabel 1.

Tabel 1. De instandhoudingsdoelstellingen Natura-2000-gebied Uiterwaarden Neder-Rijn.

		Landelijke staat van instandhouding	Doelstelling oppervlakte	Doelstellingen kwaliteit	Doelstelling populatie	Draagkracht aantal vogels	Draagkracht aantal paren
Habitattypen							
H3270	Slikkige rivieroever		>	>			
H6510A	Glanshaver- en vossenstaarten (glanshaver)	-	>	=			
H91F0	Droge hardhoutoibossen	--	>	>			
Habitatsoorten							
H1095	Zeeprk (<i>Petromyzon marinus</i>)	-	=	>	>		
H1099	Rivierprk (<i>Lampetra fluviatilis</i>)	-	=	>	>		
H1145	Grote modderkruiper (<i>Misgurnus fossilis</i>)	-	=	=	=		
H1166	Kamsalamander (<i>Triturus cristatus</i>)	-	=	=	=		
Broedvogels							
A119	Porseleinhoen (<i>Porzana porzana</i>)	--	>	>			10
A122	Kwartelkoning (<i>Crex crex</i>)	-	>	>			40
A229	IJsvogel (<i>Alcedo atthis</i>)	+	=	=			5
A249	Oeverzwaluw (<i>Riparia riparia</i>)	+	=	=			80
Niet-broedvogels							
A005	Fuut (<i>Podiceps cristatus</i>)	-	=	=		80	
A017	Aalscholver (<i>Phalacrocorax carbo</i>)	+	=	=		130	
A037	Kleine Zwaan (<i>Cygnus bewickii</i>)	-	=	=		20	
A041	Kolgans (<i>Anser albifrons</i>)	+	= (<)	=		2900	
A043	Gauwe Gans (<i>Anser anser</i>)	+	= (<)	=		880	
A050	Smient (<i>Anas penelope</i>)	+	= (<)	=		2400	
A051	Krakeend (<i>Anas strepera</i>)	+	=	=		50	
A054	Pijlstaart (<i>Anas acuta</i>)	-	=	=		10	
A056	Slobeend (<i>Anas clypeata</i>)	+	=	=		50	
A059	Tafeleend (<i>Aythya ferina</i>)	--	=	=		100	
A061	Kuifeend (<i>Aythya fuligula</i>)	-	=	=		630	
A068	Nonnetje (<i>Mergellus albellus</i>)	-	=	=		5	
A125	Meerkoet (<i>Fulica atra</i>)	-	=	=		1700	
A142	Kievit (<i>Vanellus vanellus</i>)	-	=	=		1400	
A156	Grutto (<i>Limosa limosa</i>)	--	=	=		60	
A160	Wulp (<i>Numenius arquata</i>)	+	=	=		100	

Verklaring gebruikte symbolen: -- zeer ongunstig, – matig ongunstig, + gunstig en = behoudsdoelstelling.

5 Werkwijze

De volgende methoden zijn bij het onderzoek gebruikt:

1. Op 29-04-2011 werd plangebied Zwijnsbergen, Elst, door M.W. van den Hoorn bezocht. Daarbij zijn de in het plangebied aanwezige ruimtelijke structuren en ecotopen geïnterpreteerd.
2. Door middel van literatuuronderzoek is gekeken welke beschermde flora en fauna in de ruime omgeving van het plangebied recentelijk zijn waargenomen. Daarbij is gebruik gemaakt van de meest recente verspreidingsatlassen van flora- en faunagroepen (al dan niet *online*) en voor zoogdieren ook van de literatuurlijst op www.zoogdiervereniging.nl.
3. Aan de hand van het veldbezoek en de geraadpleegde literatuur is op basis van *expert judgement* een inschatting gemaakt van beschermde flora en fauna en bijbehorende functies die in het plangebied (zouden kunnen) voorkomen.
4. In samenspraak met de opdrachtgever is de ingreep in kaart gebracht en omschreven.
5. Op basis van de beschreven ingreep is een inschatting gemaakt van de redelijkerwijs te verwachten negatieve effecten op de (potentieel) aanwezige soorten en functies.
6. De mogelijke negatieve effecten zijn getoetst aan de Flora- en faunawet.
7. Er is bepaald of de ingreep de wezenlijke kenmerken en waarden van de aangrenzende EHS aantast.
8. Er is ingeschat of een significant negatief effect te verwachten is op de instandhoudingsdoelstellingen van het nabijgelegen Natura 2000-gebied Uiterwaarden Neder-Rijn.

6 Omschrijving plangebied

Het plangebied is gelegen aan Zwijnsbergen tussen de nummers 53 en 57 in Elst in de provincie Utrecht. In Afbeelding 1 is de begrenzing van het plangebied weergegeven. Het plangebied wordt aan de zuidzijde begrensd door een weide, aan de westzijde door een woning, aan de noordzijde door de weg Zwijnsbergen, en aan de oostzijde door een weide en een woning.

Afbeelding 1. Ligging van plangebied, met de begrenzing in rood aangegeven.
© Topografische Dienst Kadaster, Emmen, 2011.

Binnen het plangebied zijn de volgende ecotopen aanwezig (zie ook Bijlage 1):

- droog extensief beheerd grasland, in gebruik als paardenweide;

7 Resultaten

Op basis van de aanwezige ecotopen is een inschatting gemaakt van de beschermde flora en fauna die mogelijk in het plangebied voorkomen. Omdat onderhavige activiteit in de categorie ruimtelijke ordening valt, wordt in dit hoofdstuk van soorten uit Tabel 2 en 3 een beoordeling gemaakt. Voor soorten uit Tabel 1 geldt een algehele vrijstelling, waarbij wel rekening gehouden dient te worden met de zorgplicht. Hierop wordt uitgebreider ingegaan in hoofdstuk 10.

7.1 Vaatplanten

Gezien de redelijk voedselrijke vegetatie worden geen beschermde vaatplanten verwacht. Ook zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde vaatplanten aangetroffen.

7.2 Zoogdieren

Grondgebonden zoogdieren

De verspreiding van grote bosmuis (*Apodemus flavicollis*), veldspitsmuis (*Crocidura leucodon*) en eikelmuis (*Eliomys quercinus*) ligt buiten het plangebied (respectievelijk in Zuid-Limburg en de Achterhoek, Twente en Zeeuws-Vlaanderen en in Zuid-Limburg) (Broekhuizen et al., 1992, Regelink & Bosch, 2007). Voor noordse woelmuis (*Microtus oeconomus*) geldt dat deze soort een zeer natte kruidenrijke vegetatie behoeft. Waterspitsmuis (*Neomys fodiens*) is gebonden aan schone wateren. Derhalve kan worden gesteld dat er geen beschermde, grondgebonden zoogdieren binnen het plangebied zullen voorkomen.

Vleermuizen

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor een groot aantal soorten vleermuizen. Gezien het geringe oppervlak van het gebied, zeker in relatie tot de open omgeving, is de kans klein dat het een essentieel foerageergebied betreft. Lijnvormige elementen zijn niet aanwezig, waarmee vliegroutes van vleermuizen kunnen worden uitgesloten.

In Tabel 2 is weergegeven welke combinatie van soorten en functies mogelijk voorkomt.

Tabel 2. De potentieel voorkomende soorten vleermuizen en functies.

	Zomerverblijfplaats	Kraamverblijfplaats	Paarverblijfplaats	Winterverblijfplaats	Vliegroute	Foerageergebied
Gewone dwergvleermuis						X
Rosse vleermuis						X
Laatvlieger						X
Gewone grootoorvleermuis						X
Baardvleermuis						X

Marterachtigen

In het plangebied zijn geen sporen van de das (*Meles meles*) aangetroffen. De das heeft dan ook geen verblijfplaats of essentieel foerageergebied in het plangebied. Voor de overige marterachtigen ontbreken geschikte ecotopen.

Eekhoorn

De eekhoorn (*Sciurus vulgaris*) heeft zijn leefgebied in bossen of andere boomrijke gebieden. Door het ontbreken van bomen is het uitgesloten dat deze soort in het plangebied aanwezig is.

7.3 Vogels

Vogels met vaste rust- en/of verblijfplaatsen zijn niet binnen het plangebied aanwezig.

7.4 Amfibieën en vissen

Omdat in het plangebied geen water aanwezig is, is het plangebied niet geschikt voor voortplanting van amfibieën en vissen. In de directe omgeving is bovendien geen geschikt voortplantingswater aanwezig. Ook de aanwezigheid van overwinterde amfibieën is door het ontbreken van geschikte structuren redelijkerwijs uitgesloten.

7.5 Reptielen

Op grond van de in het plangebied aanwezige ecotopen (geregeld door paarden belopen weide) kan het voorkomen van reptielen redelijkerwijs worden uitgesloten.

7.6 Libellen en dagvlinders

In het plangebied komt geen voedselarm water of geschikte vegetatie voor die geschikt zijn als aantrekkelijk leefgebied voor libellen en dagvlinders. Het

voorkomen van beschermde libellen en dagvlinders kan daarom redelijkerwijs worden uitgesloten.

7.7 Overige ongewervelden

In verband met het ontbreken van voor overige ongewervelden aantrekkelijke ecotopen (oude eiken, voedselarm water) in het plangebied kan het voorkomen van beschermde overige ongewervelden redelijkerwijs worden uitgesloten.

8 Ingreep

De initiatiefnemer is voornemens om in plangebied Zwijnsbergen, Elst, drie woningen te bouwen. Werkzaamheden die hiertoe plaatsvinden bestaan globaal uit:

- bouwrijp maken van de grond;
- nieuwbouw van drie woningen.

Genoemde ingreep valt onder het belang: “uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling”.

9 Toetsing aan de Flora- en faunawet

Op basis van de resultaten van deze quickscan en de te verwachten effecten van de ingreep is een toetsing aan de Flora- en faunawet uitgevoerd. Hierdoor is duidelijk geworden voor welke soorten mogelijk een negatief effect optreedt en of hiervoor aanvullend onderzoek dan wel een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet is vereist.

9.1 Vaatplanten

Uit de resultaten blijkt dat er in het plangebied geen beschermde vaatplanten voorkomen. De ingreep zal voor deze soortgroep dan ook geen overtreding van de Flora- en faunawet inhouden

9.2 Zoogdieren

Grondgebonden zoogdieren, marterachtigen en eekhoorn

Uit de resultaten blijkt dat het voorkomen van beschermde soorten uit deze soortgroepen redelijkerwijs uitgesloten kan worden. Daarmee is ook een negatief effect op deze soorten redelijkerwijs uit te sluiten. De ingreep zal voor deze soortgroepen dan ook geen overtreding van de Flora- en faunawet inhouden

Vleermuizen

Uit de resultaten blijkt dat enkele soorten vleermuizen binnen het plangebied kunnen voorkomen. De toetsing laat zien dat het plangebied uitsluitend in gebruik kan zijn als beperkt geschikt foerageergebied voor enkele vleermuissoorten. In Tabel 3 is weergegeven op welke potentieel voorkomende combinatie van soorten en functies binnen het plangebied mogelijk negatieve effecten te verwachten zijn.

Tabel 3. De potentieel voorkomende soorten vleermuizen en functies.

	Zomerverblijfplaats	Kraamverblijfplaats	Paarverblijfplaats	Winterverblijfplaats	Vliegroute	Foerageergebied
Gewone dwergvleermuis						X
Rosse vleermuis						X
Laatvlieger						X
Gewone grootoorvleermuis						X
Baardvleermuis						X
	X	Komt potentieel voor				
		Geen negatief effect te verwachten				
		Negatief effect niet uitgesloten				

9.3 Vogels

Binnen het plangebied zijn geen vogels met vaste rust- en/of verblijfplaatsen aanwezig.

9.4 Overige soortgroepen

Uit de resultaten blijkt dat het voorkomen van beschermde soorten uit de soortgroepen vissen, reptielen, amfibieën, en overige ongewervelden redelijkerwijs kan worden uitgesloten. Daarmee is ook een negatief effect op deze soorten redelijkerwijs uit te sluiten. De ingreep leidt dan ook niet tot een overtreding van de Flora- en faunawet voor deze soorten.

10 Toetsing EHS en Natuurbeschermingswet 1998

10.1 Toetsing aan de wezenlijke kenmerken en waarden EHS

Criterium 1: De aanwezigheid van zones met bijzondere ecologische kwaliteit (bijzondere samenhang abiotische en biotische kenmerken, goed ontwikkelde systemen zoals waardevolle oude boskernen)

Dit criterium is niet van toepassing

Criterium 2 : Gebieden die bepalend zijn voor de aaneengeslotenheid en robuustheid van de EHS

Dit criterium is niet van toepassing

Criterium 3: De aanwezigheid van bijzondere soorten.

Dit criterium is niet van toepassing

Criterium 4: De aanwezigheid van essentiële verbindingen (bijvoorbeeld foerageer- en migratieroutes).

Het plangebied waarschijnlijk dienen als foerageergebied voor enkele vleermuizen (zie Tabel 3). Gezien het kleine oppervlak en de goede foerageermogelijkheden in de directe omgeving is het plangebied geen essentieel foerageergebied.

10.2 Toetsing Natuurbeschermingswet

Het plangebied dient niet als foerageergebied voor soorten waarvoor Natura 2000-gebied Uiterwaarden Neder-Rijn is aangewezen. Andere effecten zijn door de beperkte omvang van de ingreep en de afstand tussen het plangebied en het Natura 2000-gebied uitgesloten. Het optreden van negatieve effecten van de ingreep op Natura-2000 gebied Uiterwaarden Neder-Rijn is dan ook uitgesloten.

11 Conclusies en aanbevelingen

11.1 Flora en faunawet.

Uit de toetsing blijkt dat er bij het uitvoeren van de ingreep geen negatieve effecten te verwachten zijn op door de Flora- en faunawet in Tabel 2 en Tabel 3 beschermde soorten.

11.2 EHS

De ingreep doet geen afbreuk aan de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS.

11.3 Natura 2000-gebied Uiterwaarden Neder-Rijn

De ingreep heeft geen significant effect op instandhoudingsdoelstellingen van het nabijgelegen Natura 2000-gebied Uiterwaarden Neder-Rijn.

11.4 Samenvatting

In algemene zin kan redelijkerwijs worden gesteld dat op basis van de mogelijke effecten de uitvoering van de ingreep niet door de Flora- en faunawet, de EHS of de Natuurbeschermingswet 1998 wordt verhinderd. Er is geen aanvullend onderzoek nodig.

12 Literatuur

12.1 Geraadpleegde Literatuur

Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Creemers, C.M. & J.C.W. van Delft, 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. KNNV Uitgeverij, Utrecht

Heusden, W.R.M. & S.J. Vreugdenhil, 2006. Handreiking Flora- en faunawet. Voor werkzaamheden en activiteiten in het kader van bestendig gebruik, bestendig beheer en onderhoud en ruimtelijke inrichting en ontwikkeling. Rapport, Dienst Landelijk Gebied, Utrecht.

Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Ministerie van EL&I, 2010. Buiten aan het Werk. Houd tijdig rekening met beschermde planten en dieren! Brochure. [<http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/brochures/2010/03/01/buiten-aan-het-werk-houd-tijdig-rekening-met-beschermde-dieren-en-planten.html> (05-05-2011)].

Regelink, J.R. & T. Bosch, 2007. Grote bosmuis in Winterswijk. Zoogdier 18 (2):23.

12.2 Geraadpleegde websites

www.ravon.nl

www.rijksoverheid.nl/ministeries/elenil

www.soortenbank.nl

www.sovon.nl

www.telmee.nl

www.vlinderstichting.nl

www.waarneming.nl

www.vleermuisprotocol.nl

www.zoogdiervereniging.nl

Bijlage 1 Foto-impressie plangebied

Figuur 1. Impressie plangebied.

Figuur 2. Aangrenzend, tot de EHS behorend, gebied.

Bijlage 2 Jaarrond beschermde vogels

Het Ministerie van LNV (nu: EL&I) heeft in augustus 2009 de lijst met vogelsoorten waarvan de nesten het hele jaar door beschermd zijn aangepast. Met ingang van 26 augustus 2009 geldt een jaarronde bescherming van nestplaatsen van:

- Boomvalk (*Falco subbuteo*)
- Buizerd (*Buteo buteo*)
- Gierzwaluw (*Apus apus*)
- Grote gele kwikstaart (*Motacilla cinerea*)
- Havik (*Accipiter gentilis*)
- Huismus (*Passer domesticus*)
- Kerkuil (*Tyto alba*)
- Oehoe (*Bubo bubo*)
- Ooievaar (*Ciconia ciconia*)
- Ransuil (*Asio otus*)
- Roek (*Corvus frugilegus*)
- Slechtvalk (*Falco peregrinus*)
- Sperwer (*Accipiter nisus*)
- Steenuil (*Athene noctua*)
- Wespandief (*Pernis apivorus*)
- Zwarte wouw (*Milvus migrans*).

Meer informatie over deze lijst en de bescherming van nestplaatsen van vogels door de Flora- en faunawet is te vinden op de website van het ministerie van EL&I.